

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Наказом № 123/05

ПОЛОЖЕННЯ

**про реалізацію права на академічну мобільність вітчизняних та
іноземних учасників освітнього процесу в Донецькому національному
університеті**

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Положення про реалізацію права на академічну мобільність вітчизняних та іноземних учасників освітнього процесу в Донецькому національному університеті (надалі – Положення) розроблено на виконання вимог Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 року №579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність».

2. Тлумачення термінів, що вживаються в даному Положенні здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 року №579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність».

3. Положення встановлює порядок організації в Донецькому національному університеті (далі – ДонНУ) програм академічної мобільності для учасників академічної мобільності відповідно до програм, проектів та/або

договорів про співробітництво між ДонНУ та вищими навчальними закладами (науковими установами) – партнерами (далі – Заклади-партнери).

4. Положення регламентує діяльність ДонНУ щодо організації академічної мобільності студентів, аспірантів, докторантів, наукових, науково-педагогічних та інших співробітників ДонНУ і встановлює загальний порядок організації різних програм академічної мобільності на території України та за кордоном.

ЦІЛІ, ЗАВДАННЯ ТА ВИДИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

5. Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами.

6. Право на академічну мобільність в ДонНУ може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проектів, договорів про співробітництво ДонНУ із вітчизняними та/або іноземними вищими навчальними закладами (науковими установами) або їх структурними підрозділами. Також право на академічну мобільність може бути реалізовано учасником освітнього процесу ДонНУ з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією ДонНУ (за умови його постійного навчання чи перебування у трудових відносинах за основним місцем роботи в ДонНУ) на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

7. За місцем реалізації, право на академічну мобільність поділяється на:

- внутрішню академічну мобільність — академічна мобільність, право на яку реалізується учасниками освітнього процесу ДонНУ у Закладах-партнерах на території України, а також вітчизняними учасниками академічної мобільності в ДонНУ;

- міжнародну академічну мобільність — академічна мобільність, право на яку реалізується учасниками освітнього процесу ДонНУ у Закладах-партнерах поза територією України, а також іноземними учасниками академічної мобільності в ДонНУ.

8. Основними видами академічної мобільності є:

- ступенева мобільність — навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом (документами) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більше вищих навчальних закладів;

- кредитна мобільність — навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та/або відповідних компетенцій, результатів навчання (без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи), що будуть визнані у вищому навчальному закладі постійного місця навчання вітчизняного чи іноземного учасника освітнього процесу. При цьому загальний термін навчання для таких учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним.

9. Навчання вітчизняних та іноземних учасників освітнього процесу за узгодженими між Закладами-партнерами освітніми програмами, що включають програми академічної мобільності, може передбачати отримання випускниками документа про вищу освіту Закладу-партнера, а також спільних або подвійних документів про вищу освіту Закладів-партнерів.

10. Основними цілями академічної мобільності є:

- покращення якості освітнього процесу;
- підвищення ефективності наукових досліджень студентів, аспірантів та викладачів;
- підвищення конкурентоздатності випускників ДонНУ на українському та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;

- залучення світового інтелектуального потенціалу до освітнього процесу в ДонНУ;

- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків;
- гармонізація освітніх стандартів вищих навчальних закладів-партнерів.

11. Основними завданнями академічної мобільності є:

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки студентів, аспірантів та викладачів;

- проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніх методів дослідження, набуття нового досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;

- набуття професійного досвіду під час проходження навчальних та виробничих практик;

- можливість одночасного отримання двох документів про вищу освіту з додатками встановленого зразка та інформацією про систему оцінювання в них навчальних здобутків студентів;

- підвищення рівня володіння іноземними мовами студентів, аспірантів та викладачів;

- посилення інтеграції освіти і науки, розвиток подальших наукових досліджень, вивчення національних культур інших країн, а також поширення знань про мову, культуру, освіту і науку України;

- підтримка соціальних, економічних, культурних, політичних взаємовідносин та зв'язків із ВНЗ інших країн.

12. Формами академічної мобільності для учасників освітнього процесу, що здобувають ОС «Бакалавр», ОС «Магістр», ОКР «Спеціаліст», Доктор філософії в ДонНУ є:

- навчання за програмами академічної мобільності;
- мовне стажування;
- наукове стажування;

13. Формами академічної мобільності для осіб, що здобувають науковий ступінь доктора наук, науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників та інших учасників освітнього процесу, є:

- участь у спільніх проектах;
- викладання;
- наукове дослідження;
- наукове стажування;
- підвищення кваліфікації;

ВІДБІР УЧАСНИКІВ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

14. До участі у програмах академічної мобільності допускаються переважно студенти 2 – 4 курсів (2 – 5 для заочної форми навчання) СО «Бакалавр», студенти ОКР «Спеціаліст», СО «Магістр», аспіранти, докторанти, наукові, науково-педагогічні та інші співробітники Університету.

15. Відбір кандидатур потенційних учасників програм академічної мобільності в ДонНУ, в залежності від місця реалізації права на академічну мобільність, з урахуванням рейтингу успішності, участі у науковій роботі, володіння іноземною мовою та/або інших критеріїв здійснюють:

15.1. Рада з міжнародної академічної мобільності – у випадку участі у програмах міжнародної академічної мобільності.

15.2. Рада з внутрішньої академічної мобільності – у випадку участі у програмах внутрішньої академічної мобільності.

16. До складу Ради з міжнародної академічної мобільності входять:

- проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків – голова Ради;
- проректор з наукової роботи – заступник голови Ради з наукової академічної мобільності;
- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи – заступник голови Ради з навчальної академічної мобільності;
- співробітник міжнародного відділу – секретар Ради;
- перший проректор;

- проректор з науково-педагогічної робот, стратегічного розвитку та інновацій;
- головний бухгалтер;
- заступник головного бухгалтера-начальник відділу економіки і планування;
- начальник відділу кадрів;
- завідувач навчальним відділом;
- завідувач відділу аспірантури та докторантури;
- начальник юридичного відділу.

16.1. У разі відсутності на засіданні голови ради, його функції виконує один із його заступників, в залежності від того, який вид мобільності розглядається – науковий чи навчальний.

17. До складу Ради із внутрішньої академічної мобільності входять:

- проректор з науково-педагогічної робот, стратегічного розвитку та інновацій – голова Ради;
- проректор з наукової роботи – заступник голови Ради з наукової академічної мобільності;
- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи – заступник голови Ради з навчальної академічної мобільності;
- співробітник центру інноватики та стратегічного розвитку – секретар Ради;
- проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків;
- головний бухгалтер;
- заступник головного бухгалтера-начальник відділу економіки і планування;
- завідувач навчальним відділом;
- начальник відділу кадрів;
- завідувач відділу аспірантури та докторантури;
- співробітник юридичного відділу.

17.1. У разі відсутності на засіданні голови ради, його функції виконує один із його заступників або перший проректор, в залежності від того, який вид мобільності розглядається – науковий чи навчальний.

18. Персональний склад відповідної Ради затверджується наказом ректора.

19. Кандидатура потенційного учасника програми академічної мобільності (студента, аспіранта, докторанта) на розгляд відповідної Ради вноситься поданням декана факультету (за погодженням із завідувачим кафедри) або завідувача кафедри (для загально університетських кафедр). Кандидатура потенційного учасника програми академічної мобільності з числа наукових, науково-педагогічних та інших співробітників ДонНУ вноситься за поданням керівника відповідного структурного підрозділу.

20. Засідання Рад з міжнародної академічної мобільності та з внутрішньої академічної мобільності є правомочними за умови присутності на них не менше 2/3 членів від складу відповідної Ради. Рішення приймається відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятым, якщо за нього проголосувало не менше половини від присутніх на засіданні членів.

21. Рішення про надання згоди (або відмову) кандидату на реалізацію права на академічну мобільність приймається на засіданні відповідної Ради та оформлюється Протоколом за підписом голови та секретаря.

22. Для реалізації права на академічну мобільність на розгляд відповідних рад подаються наступні документи:

22.1. Для студентів – бакалаврів/спеціалістів/магістрів:

- подання декана факультету або завідувача кафедри на ім'я голови відповідної Ради, у якому зазначаються:
 - ПІБ кандидата;
 - навчальний рік реалізації академічної мобільності (термін, протягом якого студент буде брати участь у програмі академічної мобільності), вид/форма академічної мобільності;
 - рівень вищої освіти/СО/ОКР (бакалавр/магістр/спеціаліст), що здобувається;

- факультет, напрям підготовки/спеціальність, рік навчання;
- інформація про Заклад-партнер, куди планується направляти кандидата;
- інформація про навчальну програму у Закладі-партнері (за наявності). У разі відсутності такої інформації, учасник академічної мобільності приймає на себе зобов'язання надати її у строки, встановлені в договорі про академічну мобільність);
- інформація про тип документу, який учасник академічної мобільності отримає після завершення програми академічної мобільності (диплом, сертифікат, академічна довідка тощо);
- фінансові умови участі у програмі академічної мобільності.
- резюме;
- особиста заява кандидата;
- запрошення від установи, до якої планується направити кандидата;
- мотиваційний лист;
- документ, що підтверджує знання іноземної мови (міжнародний сертифікат, рекомендаційний лист від доцента чи професора факультету іноземних мов відповідно до профілю, оцінка внутрішнього екзамену тощо) – у випадку міжнародної академічної мобільності;
- інші документи, які кафедра чи факультет вважають за необхідне додати.

22.2. Для аспірантів/докторантів:

- подання декана факультету або завідувача кафедри на ім'я голови відповідної Ради, у якому зазначаються :
- ПІБ кандидата;
- навчальний рік реалізації академічної мобільності, період проведення академічної мобільності (семестр, місяць), вид/форма академічної мобільності;
- освітньо-науковий/науковий рівень (аспірант/докторант), що здобувається;

- спеціальність та рік здійснення підготовки;
- інформація про вищій навчальний заклад (наукову установу, куди планується направити кандидата);
- інформація про дослідницьку програму в іноземному (вітчизняному) Закладі-партнері:

 - тема та короткий зміст дослідження;
 - керівник дослідження в ДонНУ, а також керівник дослідження в іноземному (вітчизняному) Закладі-партнері;
 - опис дослідницької діяльності, впродовж програми академічної мобільності.
 - документ, який учасники академічної мобільності отримає після завершення програми академічної мобільності (диплом, сертифікат тощо);
 - фінансові умови участі у програмі академічної мобільності.

 - особиста заява кандидата
 - резюме;
 - запрошення від Закладу-партнера, до якого планується направити кандидата;
 - мотиваційний лист;
 - документ, що підтверджує знання іноземної мови (міжнародний сертифікат, рекомендаційний лист від доцента чи професора факультету іноземних мов відповідно до профілю, оцінка внутрішнього екзамену тощо) – випадку міжнародної академічної мобільності;
 - інші документи, які кафедра чи факультет вважають за необхідне додати.

22.3. Для наукових, науково-педагогічних та інших співробітників

ДонНУ:

- службова записка керівника підрозділу на ім'я голови відповідної Ради, в якій зазначається:
 - ПІБ кандидата;
 - факультет, кафедра, посада, науковий ступінь/вчене звання;

- спеціальність та рік здійснення підготовки;
 - інформація про Заклад-партнер, куди планується направити кандидата;
 - інформація про програму академічної мобільності;
 - опис діяльності впродовж програми академічної мобільності;
 - документ, який учасник академічної мобільності отримає після завершення програми академічної мобільності (диплом, сертифікат тощо);
 - фінансові умови участі у програмі академічної мобільності.
- витяг із протоколу засідання кафедри із зазначенням порядку перерозподілу навчального навантаження за основним місцем роботи (для викладачів);
 - резюме;
 - особиста заява кандидата;
 - запрошення від Закладу-партнеру, до якого планується направити кандидата. Запрошення повинно містити фінансові умови, на яких кандидат буде брати участь у програмі академічної мобільності;
 - інші документи, які структурні підрозділи вважають за необхідне додати.

ГАРАНТІЙ ДЛЯ УЧАСНИКІВ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

24. Академічна мобільність учасників освітнього процесу здійснюється на підставі Договорів про академічну мобільність, укладеними між ДонНУ та учасником академічної мобільності (далі – Договір).

25. За учасниками академічної мобільності на період навчання в Закладі-партнері зберігаються відповідно до укладеного договору про академічну мобільність місце навчання та виплата стипендії (у разі наявності права на отримання стипендії) за результатами семестрового контролю (сесії) згідно із законодавством протягом навчання, стажування чи провадження наукової діяльності в Закладі-партнері, якщо стипендія не передбачена умовами академічної мобільності.

Відповідно до чинного законодавства академічна стипендія в ДонНУ призначається з першого числа місяця, що настає після закінчення семестрового контролю згідно з навчальним планом, на період до визначення результатів наступного семестрового контролю.

У разі отримання учасником академічної мобільності незадовільних оцінок за відповідними навчальними програмами та за індивідуальним планом навчання, затвердженим ДонНУ, студент позбавляється права на призначення стипендії за результатами наступного семестрового контролю.

У разі реалізації права на академічну мобільність строком більше одного семестру за навчальними планами ДонНУ, учаснику академічної мобільності виплачується стипендія на період до наступного семестрового контролю. Продовження призначення академічної стипендії учаснику академічної мобільності проводиться після його повернення для продовження навчання до ДонНУ та визнання результатів навчання, здобутих у Закладі-партнері, за умови їх успішності.

26. Учасники, що уклали Договір, не відраховуються із складу здобувачів вищої освіти на період реалізації права на академічну мобільність та обліковуються в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

27. На час реалізації будь-яких з форм академічної мобільності студенту за основним місцем навчання надається академічна відпустка або індивідуальний план навчання, затверджений в установленому порядку відповідно до рішення Ради з питань міжнародної академічної мобільності або Ради з питань внутрішньої академічної мобільності.

28. При формуванні індивідуального навчального плану студента враховується фактичне виконання студентом індивідуальних навчальних планів поточного та попередніх навчальних років. Навчання за індивідуальним навчальним планом може здійснюватися із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій.

29. Учасник програми академічної мобільності, крім вивчення у Закладі-партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін за погодженням із ДонНУ.

30. Іноземні здобувачі вищої освіти, що реалізують право на академічну мобільність в рамках договорів про співробітництво із ДонНУ, можуть бути зараховані на навчання до ДонНУ:

- за рахунок коштів міжнародних програм та організацій;
- за рахунок власних надходжень вищих навчальних закладів;
- за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб;

на умовах безоплатного навчання у разі взаємного обміну здобувачами вищої освіти, в тому числі за спільними освітніми програмами, які передбачають отримання спільного або подвійного документа (документів) про вищу освіту на умовах безоплатного навчання у разі міжнародного обміну здобувачами вищої освіти, якщо кількість таких іноземних здобувачів вищої освіти не перевищує кількість вітчизняних здобувачів вищої освіти, які навчаються в Закладі-партнері в межах програм академічної мобільності відповідно до укладених між Закладом-партнером та ДонНУ договорів про міжнародну академічну мобільність.

31. Наукові, науково-педагогічні та інші співробітники ДонНУ, за умови підписання Договору, можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності. При цьому за зазначеними працівниками зберігається основне місце роботи до одного року на період участі в програмі академічної мобільності. Оплата праці відповідно до законодавства за основним місцем роботи зберігається на строк до шести місяців, якщо вона не передбачена програмою академічної мобільності.

32. Іноземні наукові, педагогічні працівники вищих навчальних закладів (наукових установ), які залучені до провадження освітньої та наукової діяльності під час перебування у ДонНУ мають усі права та обов'язки працівників.

33. Умови приїзду провідних іноземних науковців та діячів освіти на запрошення ДонНУ та їх перебування в Україні можуть визначатися додатковими договорами, укладеними між ДонНУ та запрошеною особою.

ВИЗНАННЯ ТА ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ-ПЕРТНЕРАХ

34. Після завершення програми академічної мобільності та повернення до ДонНУ, студент надає документ з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та інформацію про систему оцінювання навчальних здобутків у Закладі-партнері.

У випадку реалізації права на міжнародну академічну мобільність зазначені документи мають бути засвідчені в установленому законодавством України порядку.

35. Визнання результатів навчання здійснюється на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи.

Порівняння обсягу навчального навантаження під час здобуття вищої освіти в межах програми академічної мобільності повинне ґрунтуватися на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти у Закладі-партнері, на базі якого реалізувалося право на академічну мобільність, та результатів навчання, запланованих освітньою програмою ДонНУ.

36. Якщо здобувач вищої освіти під час перебування у Закладі-партнері, не виконав програму навчання, то після повернення до ДонНУ йому може бути запропоновано індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості або повторний курс навчання за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб.

Порядок ліквідації академічної різниці визначається ДонНУ відповідно до чинного законодавства та внутрішніх нормативно-правових актів.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ДОННУ ТА УЧАСНИКІВ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

37. За умови прийняття відповідною радою рішення щодо надання права на реалізацію академічної мобільності, ДонНУ приймає зобов'язання:

- укласти Договір з учасником академічної мобільності;

- забезпечити вільний і рівний доступ студентів, аспірантів, докторантів, наукових, науково-педагогічних та інших співробітників до інформації про наявні програми академічної мобільності та існуючі критерії відбору;
- надавати консультивативні послуги під час оформлення документів для участі у програмах академічної мобільності;
- контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування студентів-іноземців на території України;
- створити необхідні умови для виконання студентами індивідуального навчального плану;
- за умов наявності джерел фінансування надавати можливість студентам Закладу-партнера брати участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представляти свої наукові роботи та публікації, користуватися навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базами;
- після завершення навчання видати учаснику документ з переліком та результатами вивчених навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків студентів або документ про вищу освіту з додатками встановленого зразка для студентів-іноземців;
- додаткові обов'язки можуть бути визначені відповідно до умов програм академічної мобільності та Договору.

38. ДонНУ має право:

- вимагати від учасника дотримання норм та правил прописаних у чинному Положенні;
- вимагати від учасника підписання Договору про академічну мобільність;
- вимагати від учасника дотримання норм та правил прописаних в Договорі;
- самостійно вирішувати питання щодо перезарахування отриманих учасником балів;

- в односторонньому порядку розірвати Договір із учасником у випадку, коли порушуються норми та правила встановлені чинним законодавством та цим Положенням;
- самостійно приймати рішення щодо фінансових виплат учасникам академічної мобільності;
- відрахувати здобувача вищої освіти у разі порушення умов Договору та/або цього Положення.

39. Учасник програми академічної мобільності зобов'язаний:

- заключити Договір з ДонНУ щодо участі у програмі мобільності;
- вчасно прибути до місця навчання;
- дотримуватися умов участі в програмах академічної мобільності;
- своєчасно повідомляти ДонНУ про зміни в умовах участі програми академічної мобільності;
- дотримуватися законодавства країни перебування, правил внутрішнього розпорядку, Статуту та інших внутрішніх актів Закладу-партнера;
- успішно пройти навчання за затвердженим індивідуальним навчальним планом;
- надати ДонНУ документ про результати участі у програмі академічної мобільності (академічна довідка, диплом, сертифікат тощо);
- продовжити навчання в ДонНУ після закінчення терміну програми академічної мобільності.

40. Учасник програми академічної мобільності має право на:

- продовження навчання або вивчення окремих навчальних дисциплін за спорідненими напрямами та спеціальностями підготовки фахівців у Закладах-партнерах;
- безпечні та нешкідливі умови навчання, стажування тощо;
- користування навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базою сторони, яка приймає;
- участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх наукових робіт для публікації;

- вільний і рівноправний доступ до інформації про наявні програми академічної мобільності;
- чесний і прозорий відбір для участі в програмах академічної мобільності;
- отримання документа про освіту з переліком та результатами вивчених навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків студентів або документ про вищу освіту з додатком встановленого у Закладі-партнері зразка, або інший документ про результати участі в програмі академічної мобільності із зазначенням інформації відповідно до вимог програми та (або) угоди.

Візи:

Перший проректор

Н.В. Пирлік

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Р.Ю. Подольський

Проректор з наукової роботи

I.В. Хаджинов

Проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків

Т.В. Орехова

Проректор з науково-педагогічної роботи, стратегічного розвитку та інновацій

Т.Л. Нагорняк

Головний бухгалтер

Л.І. Горбачова

Заступник головного бухгалтера-начальник відділу економіки і планування

С.В. Бураков

Завідувач навчальним відділом

О.В. Євтухова

Начальник відділу кадрів

Н.С. Горелова

Начальник юридичного відділу

Є.І. Турченко